

PS-I.431.2.20.2025

PROTOKÓŁ

KONTROLI PROBLEMOWEJ

przeprowadzonej

w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim

Działając na podstawie art. 22 pkt 8, art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r., poz. 1214 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1065), przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r., poz. 51), art. 22 pkt 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r., poz. 428)

zespół kontrolny w składzie:

1. **Marta Mikołajczyk** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 304-1/2025 z dnia 31 października 2025 r. – kierująca zespołem inspektorów;
2. **Aleksandra Kaczmarek** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 304-2/2025 z dnia 31 października 2025 r. – członek zespołu inspektorów

(akta kontroli str. 1-2)

przeprowadził, w okresie od 28 listopada 2025 r. do 21 stycznia 2026 r., w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim przy ul. Pankiewicza 5-7 kontrolę problemową w zakresie umieszczania osób w domu pomocy społecznej, w tym osób skierowanych postanowieniem sądu.

Czynności kontrolnych w jednostce dokonano – 28 listopada 2025 r. – w obecności:

- Pani Adriany Tutak – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim;
- * – pracownika socjalnego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim.

Przed przystąpieniem do kontroli, zespół inspektorów złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

*Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 902).

Ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Umieszczanie osób w domu pomocy społecznej, w tym osób skierowanych postanowieniem sądu.
2. Ustalanie odpłatności dla mieszkańców skierowanych przed 1.01.2004 r.
3. Pomoc udzielana opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie.
4. Kwalifikacje pracowników PCPR realizujących zadania dot. prowadzenia i rozwoju infrastruktury DPS oraz umieszczania w nich skierowanych osób.

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto:

- dokumenty udostępnione kontrolującym w toku czynności w jednostce;
- dokumentację dostarczoną do LUW osobiście 5 grudnia 2025 r., za pośrednictwem e-doręczeń 8, 14 i 16 stycznia 2026 r., w tym na pisemne wezwanie Dyrektora WPS z 2 i 8 stycznia 2026 r.;
- dokumenty przekazane e-mailem przez DPS Kamień Wielki, 13 stycznia 2026 r.;
- osobiste stawiennictwo w LUW Dyrektora i pracownika PCPR Gorzów Wlkp., 13 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 3-15)

Na tej podstawie dokonano następujących ustaleń:

W powiecie gorzowskim funkcjonują dwa Domy Pomocy Społecznej:

1. Dom Pomocy Społecznej w Kamieniu Wielkim dla kobiet przewlekle psychicznie chorych (103 miejsca);
2. Dom Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych (58 miejsc).

1. Umieszczanie osób w domu pomocy społecznej, w tym osób skierowanych postanowieniem sądu.

Pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej uregulowany jest wydaniem, co najmniej trzech decyzji administracyjnych (o skierowaniu, o umieszczeniu oraz o ustaleniu odpłatności za pobyt). Decyzję o skierowaniu oraz decyzję o ustaleniu odpłatności wydaje – w przypadku mieszkańców skierowanych po 1 stycznia 2004 r. – organ gminy właściwej dla tej osoby ze względu na miejsce zamieszkania lub miejsce zamieszkania opiekuna prawnego. Natomiast zgodnie z art. 59 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej m.in. decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje starosta powiatu prowadzącego dom (w miastach na prawach powiatu Prezydent Miasta). Decyzja wydawana jest w oparciu o dokumentację skompletowaną i przekazaną przez właściwy ośrodek pomocy społecznej. W razie niemożności umieszczenia w domu pomocy społecznej z powodu braku wolnych miejsc, powiadamia się osobę o wpisaniu jej na listę oczekujących oraz o przewidywanym terminie oczekiwania na umieszczenie.

Terminy załatwienia spraw – w tym także wydawania decyzji administracyjnych – uregulowane są w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego. Sprawy załatwiane są niezwłocznie, w oparciu o zgromadzone dowody znajdujące się w aktach sprawy.

W myśl §8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej w przypadku osób ubezwłasnowolnionych całkowicie i małoletnich do wniosku osoby ubiegającej się o skierowanie do domu, dołącza się postanowienie sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zezwolenia na skierowanie do domu pomocy społecznej. W przypadku, gdy do domu kieruje się osobę na podstawie orzeczenia sądu, wydanie decyzji o skierowaniu do domu nie wymaga przedłożenia wymaganych dokumentów. Dokumenty te powinny zostać skompletowane w terminie, nieprzekraczającym trzech miesięcy, od dnia wydania decyzji o skierowaniu do domu. W nagłych wypadkach, wynikających ze zdarzeń losowych, skierowanie i umieszczenie osoby w domu może nastąpić poza kolejnością oraz bez przedłożenia wymaganych dokumentów. Dokumenty te powinny zostać skompletowane przez właściwy ośrodek pomocy społecznej w terminie trzech miesięcy od dnia przyjęcia tej osoby do domu.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. prowadzi się rejestr osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej. Umieszczenie osób w DPS następowało zgodnie z przepisami, na podstawie decyzji o skierowaniu i umieszczeniu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. prowadzi rejestr osób oczekujących na umieszczenie odrębnie dla każdego z DPS funkcjonujących na terenie powiatu gorzowskiego.

Zgodnie z przedłożonymi kontrolującym listami, wg stanu na dzień kontroli, 28 listopada 2025 r. na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej w Kamieniu Wielkim oczekiwały 2 osoby. Na liście do umieszczenia w DPS w Kostrzynie n/O znajdowały się 2 osoby. W trakcie czynności kontrolnych Dyrektor PCPR uzupełniła informację wskazując, że osoby te zostały już umieszczone w DPS (27 listopada 2025 r. i 28 listopada 2025 r.).

W dniu kontroli zespół inspektorów otrzymał do analizy wykaz wniosków o umieszczenie w DPS, złożonych w terminie od 1 listopada 2024 r. do 28 listopada 2025 r. Wykaz zawierał 45 pozycji. Dotyczył danych:

- 35 osób, którym wydano decyzje o umieszczeniu w DPS;
- 2 osób, które zrezygnowały z umieszczenia na terenie powiatu gorzowskiego (znalazły DPS bliżej miejsca zamieszkania);
- 4 osób, w przypadku których sprawa miała charakter konsultacyjny;
- 4 osób, których sprawy nie zostały jeszcze rozpatrzone (na dzień kontroli termin był zachowany);

W badanym okresie nie wydano decyzji odmawiających umieszczenia w DPS.

Kontrolujący do analizy przyjęli dokumentację 9 osób, w tym:

- A. 2 mieszkańców, wnioskujących o umieszczenie, którym wydano decyzję o umieszczeniu w DPS;
- B. 1 mieszkaniec, któremu wydano decyzję w trybie interwencyjnym;
- C. 2 osób, umieszczonych w DPS na podstawie postanowienia Sądu;
- D. 4 osób, w przypadku których sprawa miała charakter konsultacyjny.

Ad. A. W przypadku osób wnioskujących o umieszczenie w aktach znajdują się wnioski klientów o skierowanie do DPS, rodzinne wywiady środowiskowe.

Ad. B. W przypadku osoby umieszczonej interwencyjnie została wydana decyzja o umieszczeniu, na podstawie decyzji o skierowaniu. Pozostała dokumentacja będzie uzupełniona w trybie i w terminie na podstawie obowiązujących przepisów.

Ad. C. W przypadku osób umieszczonych w DPS na podstawie postanowienia Sądu postępowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. odbyło się zgodnie z przepisami. W aktach znajdują się wnioski organów/osób uprawnionych do Sądu w przedmiocie skierowania do DPS, postanowienia Sądu w przedmiocie wyrażenia zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej, wywiady środowiskowe, decyzje kierujące oraz o umieszczeniu w DPS.

Ad. D. Dokumentacja osób, mających konsultacyjny charakter sprawy zawierała pisma PCPR informujące o braku możliwości przyjęcia z powodu braku wolnych miejsc w DPS lub z powodu charakteru jednostki (np. DPS o danym profilu, ale przeznaczony wyłącznie dla kobiet). W aktach brak decyzji o skierowaniu klientów do DPS.

(akta kontroli str. 16-21;137-173, 266-486)

Przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały uchybień w badanym zakresie.

2. Ustalanie odpłatności dla mieszkańców skierowanych przed 1.01.2004 r.

Zgodnie z art. 53 ust. 8 ustawy z dnia 1 października 2004 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, osoby przyjęte do domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. oraz osoby posiadające skierowania do domu pomocy społecznej wydane przed dniem 1 stycznia 2004 r. ponoszą opłatę na dotychczasowych zasadach. Zgodnie z art. 155 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej do osób umieszczonych w domu pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przed dniem 1 stycznia 2004 r. stosuje się dotychczasowe przepisy o właściwości miejscowej gminy. W stosunku do osób umieszczonych w domu pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przed dniem 1 stycznia 2004 r., decyzje zmieniające decyzje o odpłatności i o skierowaniu do domu pomocy społecznej wydaje starosta właściwy ze względu na położenie domu. Jeżeli dom pomocy społecznej osiągnął wymagane prawem standardy, przy ustalaniu zasad ponoszonej odpłatności należy uwzględnić treść art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej. Wówczas opłata mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej zostaje podwyższona do pełnego kosztu utrzymania, nie więcej jednak niż do 70% dochodu osoby lub na osobę w rodzinie. Zasadę odpłatności stosuje się do aktualnych kwot kryteriów dochodowych.

Zmiana dochodu w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej.

Odpłatność ustalana dla mieszkańców przyjętych oraz posiadających skierowania do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r. jest naliczana prawidłowo. Jedno postępowanie prowadzone w związku ze zmianą sytuacji dochodowej mieszkańca DPS przyjętego oraz posiadającego skierowanie do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r. niezgodne z przepisami prawa. Dokumentacja dotycząca dochodu mieszkańców DPS prowadzona jest nierzetelnie. Kontrolujący sugerują dopracowanie decyzji ustalających odpłatność zgodnie z treścią protokołu.

Analiza miesięcznego sprawozdania sporządzonego w Centralnej Aplikacji Statystycznej – Dotacja-LM-DPS-2022 za wrzesień 2025 r. – wykazała, że liczba osób przyjętych oraz posiadających skierowania do domów pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r. w powiecie gorzowskim wynosi 25. Na tej podstawie Wojewoda Lubuski przekazuje dotację z budżetu państwa na uprawnionych mieszkańców (na tzw. „starych zasadach”).

Dyrektor PCPR w Gorzowie Wlkp. przedłożyła kontrolującemu zestawienie – wykaz decyzji ustalających odpłatność dla mieszkańców skierowanych do domu pomocy społecznej przed 01.01.2004 r., wg stanu na 28 listopada 2025 r. Wykaz zawiera 24 pozycje. Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli **akta 5 wybranych mieszkańców**. W aktach znajdują się m.in. decyzje o odpłatności za pobyt w DPS, aktualizacje rodzinnego wywiadu środowiskowego, dokumentacja dotycząca sytuacji dochodowej mieszkańca. Kontrolujący – na podstawie badanej próby – zbadali postępowania dot. ustalania odpłatności dla mieszkańców przyjętych oraz posiadających skierowania do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r.:

- 2 mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą;
- 3 mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Kamieniu Wielkim.

Kontrolujący ustalili – na podstawie badanej próby - że Starosta Powiatu Gorzowskiego wydał 5 decyzji ustalających odpłatność za pobyt w mieszkańców na tzw. „starych zasadach”. Spośród mieszkańców umieszczonych oraz posiadających skierowania do DPS przed 1 stycznia 2004 r.:

- 1 osoba miała zmienianą decyzję o odpłatności za pobyt w DPS, w związku ze zmianą sytuacji dochodowej mieszkańca, przekraczającą 10% odpowiednio kryterium dochodowego;
- 4 osoby miały wydane decyzje o odpłatności w związku ze zmianą sytuacji dochodowej mieszkańca, nieprzekraczającą 10% odpowiednio kryterium dochodowego (zmiana składników dochodu).

Wszystkie decyzje z terminem obowiązywania wcześniejszym, niż data ich wydania¹.

Termin obowiązywania decyzji naliczany jest od dnia, w którym nastąpiła zmiana dochodu mieszkańca. Ustawa o pomocy społecznej nie precyzuje kwestii obliczania dochodu na potrzeby ustalania odpłatności za dom pomocy społecznej. W orzecznictwie można spotkać pogląd, że przy ustalaniu dochodu powinien być brany dochód z miesiąca poprzedzającego; a decyzja może obowiązywać z datą wsteczną². Decyzja wywołuje wówczas skutek z datą zaistnienia okoliczności stanowiącej podstawę zmiany (tj. od miesiąca zmiany dochodu).

Wszyscy mieszkańcy DPS na tzw. „starych zasadach” – decyzją Dyrektora/ Zastępcy Dyrektora PCPR w Gorzowie Wlkp. działających z upoważnienia Starosty Powiatu Gorzowskiego – zostali zobowiązani do ponoszenia miesięcznej opłaty za pobyt w DPS w wysokości 70% dochodu osoby. Zgodnie wyjaśnieniami i przedłożoną dokumentacją, odpłatność ustalana dla mieszkańców przyjętych oraz posiadających skierowania do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r. jest naliczana prawidłowo. Średnia odpłatność mieszkańca za pobyt w DPS – na podstawie badanej próby – wynosi 2.679,63 zł.

¹ Zob.: Wyrok NSA z 2.03.2016 r. (sygn. I OSK 221/16); Wyrok WSA w Gliwicach z 13.01.2022 r. (sygn. II SA/GI 957/21); Wyrok WSA w Poznaniu z 9.06.2022 r. (sygn.. II SA/Po 1008/2).

² Wyrok NSA z 2 marca 2016 r., sygn.. I OSK 221/16; wyrok WSA w Lublinie z 19 grudnia 2018 r., II SA/Lu 848/18

Kontrolujący zbadali prawidłowość postępowań prowadzonych w związku ze zmianą sytuacji dochodowej mieszkańców dwóch Domów Pomocy Społecznej w powiecie gorzowskim przyjętych oraz posiadających skierowania do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r. Pobyt i usługi w domu pomocy społecznej zalicza się do stałych form pomocy społecznej. Zgodnie z art. 107 ust. 1, 4 oraz art. 155 ustawy o pomocy społecznej w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy sporządza się aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego. Dyrektor/ Zastępca Dyrektora PCPR w Gorzowie Wlkp. działający z upoważnienia Starosty Powiatu Gorzowskiego wydawali decyzje w oparciu o rodzinne wywiady środowiskowe przeprowadzone przez pracowników socjalnych właściwych DPS (dotyczy 4 postępowań). **Jedno postępowanie związane ze zmianą dochodu mieszkańca przeprowadzono niezgodnie z przepisami³. Pomimo zmiany dochodu mieszkańca przekraczającego 10% odpowiedniego kryterium dochodowego, Starosta Powiatu Gorzowskiego nie wydał decyzji zmieniającej odpłatność za DPS.** Zgodnie z decyzją z 24.06.2020 r. dochód wynosił 1.581,50 zł. Do PCPR Gorzów Wlkp. (21.04.2023 r., 01.06.2022 r., 10.06.2021 r.) wpływały aktualizacje wywiadów środowiskowych przeprowadzonych przez DPS Kostrzyn nad Odrą, potwierdzające zmianę dochodu mieszkańca. Dochód wynosił kolejno 2.100,21 zł, 1.857,28 zł, 1.637,90 zł. Zmiana dochodu przekroczyła 10% odpowiedniego kryterium dochodowego. Kontrolujący ustalili, że na przestrzeni lat 2020-2023 Starosta Gorzowski - na podstawie posiadanej dokumentacji - był zobowiązany do wydania dwóch decyzji zmieniających odpłatność za pobyt DPS (w 2023 r. dochód wzrósł o 242,93 zł, w 2022 r. - o 219,38 zł).

Uzasadnienie w wydawanych decyzjach o odpłatności za pobyt mieszkańca DPS **wymaga dopracowania.** Kontrolujący **sugerują dopracowanie decyzji w części dotyczącej wskazania dochodu mieszkańca z decyzji poprzedzającej.** Zdaniem zespołu kontrolnego, uszczegółowienie decyzji o dochód mieszkańca z decyzji poprzedzającej zapewni przejrzystość w zakresie spełnienia warunku zmiany dochodu powyżej 10% kryterium.

Zespół kontrolny zbadał prawidłowość i terminowość postępowań prowadzonych w związku ze zmianą sytuacji dochodowej mieszkańca DPS na tzw. „starych zasadach”. Analiza akt 5 wybranych mieszkańców wykazała, że dokumenty potwierdzające dochód mieszkańca stanowią decyzje OPS, ZUS i informacje ZUS. **Dokumenty te nie zawierają daty wpływu do DPS** (Kostrzyn nad Odrą – w przypadku 1 mieszkańca i DPS Kamień Wielki – 2 mieszkańców).

Zgromadzona – w toku kontroli – dokumentacja zawiera **potwierdzenia doręczenia decyzji ustalających odpłatność przez strony postępowania.** W każdym przypadku odbierający pismo potwierdził jego otrzymanie/doręczenie swoim podpisem ze wskazaniem daty jego doręczenia, zgodnie z art. 46 §1 i 2 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.

(akta kontroli str. 16-136;487-488)

Kontrola wykazała, że jedno postępowanie związane ze zmianą sytuacji dochodowej mieszkańca DPS przyjętego oraz posiadającego skierowanie do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r. przeprowadzono niezgodnie z przepisami prawa. Dokumentacja dotycząca dochodu mieszkańców prowadzona jest nierzetelnie.

³ Dotyczy mieszkańca DPS Kostrzyn nad Odrą

Kontrolujący sugerują dopracowanie decyzji ustalających odpłatność zgodnie z treścią protokołu.

3. Pomoc udzielana opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie.

Do zadań własnych powiatu – zgodnie z art. 19 ustawy o pomocy społecznej – należy m.in. przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. Ponadto zadaniem powiatu jest udzielenie pomocy w integracji ze środowiskiem młodzieży opuszczającej DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, mających braki w przystosowaniu się.

W powiecie gorzowskim nie udzielano pomocy w integracji ze środowiskiem osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, ani pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki.

Kontrola wykazała, że w okresie od 1 listopada 2024 r. do 28 listopada 2025 r. nie udzielono pomocy osobom – opuszczającym DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – w integracji ze środowiskiem z powodu braku wniosków dotyczących ww. pomocy. Nie przyznano pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki dla osób opuszczających domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie z powodu braku takich wniosków.

(akta kontroli str. 16-18)

Przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały uchybień w badanym zakresie.

4. Kwalifikacje pracowników PCPR realizujących zadania dot. prowadzenia i rozwoju infrastruktury DPS oraz umieszczania w nich skierowanych osób.

Zadania powiatowych centrów pomocy rodzinie w miastach na prawach powiatów realizują miejskie ośrodki pomocy społecznej (art. 112 ustawy o pomocy społecznej). Kwalifikacje pracowników ustalone zostały w ustawie o pomocy społecznej oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych z dnia 25 października 2021 r.

Pracownicy realizujący zadania posiadają kwalifikacje wymagane na zajmowanych stanowiskach. Jeden z pracowników – w badanym okresie – nie odbył szkoleń dotyczących wykonywanego zakresu. Regulamin Organizacyjny PCPR wymaga doprecyzowania.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim usytuowane jest w budynku przy ul. Józefa Pankiewicza 5-7. Budynek dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – wejście z parteru bez barier i winda wewnątrz budynku.

W PCPR obowiązuje Regulamin Organizacyjny przyjęty przez Zarząd Powiatu Gorzowskiego, Uchwałą nr 67/2025 z dnia 14 maja 2025 r.

Działalnością PCPR kieruje dyrektor, który reprezentuje Centrum na zewnątrz. Dyrektora, w czasie jego nieobecności, reprezentuje zastępca dyrektora.

W strukturze PCPR wyodrębnia się następujące działy: 1) Dział ds. Świadczeń, 2) Dział Pomocy Społecznej, Pieczy Zastępczej i Interwencji Kryzysowej, 3) Dział Administracji, 4) Dział Finansowo-Księgowy, 5) Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Cudzoziemców. Zadania związane z umieszczaniem w domach pomocy społecznej wykonywane są przez pracowników zatrudnionych w ramach działu Pomocy Społecznej, Pieczy Zastępczej i Interwencji Kryzysowej.

Regulamin wymaga doprecyzowania w zakresie właściwego nazewnictwa zadań z kontrolowanego zakresu § 22 pkt 20. W tej części znajduje się zapis: „przygotowywanie skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz domów pomocy społecznej, współpraca z tymi placówkami i prowadzenie dokumentacji w tym zakresie”. **Zapis ten jest niezgodny z obowiązującymi zapisami ustawy o pomocy społecznej w zakresie zadań własnych określonych dla powiatu.**

Zadania dotyczące umieszczania osób skierowanych do domów pomocy społecznej realizuje 2 pracowników PCPR (2 etaty), zatrudnionych na stanowiskach: aspirant pracy socjalnej oraz pracownik socjalny.

Zespół inspektorów przeanalizował kwalifikacje dwóch pracowników realizujących zadanie. Pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje - określone ustawą o pomocy społecznej oraz rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych – dla zajmowanych stanowisk. Zgodnie z zakresami czynności, uprawnień i odpowiedzialności do zadań pracownika zatrudnionego na stanowisku aspiranta pracy socjalnej oraz pracownika socjalnego w kontrolowanym zakresie należy m.in.:

- przyjmowanie i weryfikacja wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej, przygotowywanie decyzji administracyjnych dot. umieszczenia w domu pomocy społecznej,
- prowadzenie spraw w zakresie zmian decyzji dot. odpłatności i przeniesienia do innego DPS dot. osób umieszczonych w domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r.,
- przygotowywanie analiz z ruchu mieszkańców, wykorzystania miejsc w domu pomocy społecznej oraz innych sprawozdań w zakresie prowadzonych spraw,
- sprawowanie nadzoru nad prawidłowym funkcjonowaniem domów pomocy społecznej.

Zgodnie z zakresem czynności osoba zatrudniona na stanowisku aspiranta pracy socjalnej oraz pracownika socjalnego realizuje również m.in. zadania:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Tworzenie, wdrażanie i monitorowanie programów pomocy dzieci i rodzinie oraz programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej,
- czynności określonych dla koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w stosunku do rodzin zastępczych nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- bieżące monitorowanie sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- nadzór nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przygotowanie dokumentacji związanej z kierowaniem dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych i umieszczanie dzieci w tych placówkach,
- przygotowywanie dokumentacji i decyzji administracyjnych dot. odpłatności rodziców naturalnych za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Monitorowanie wpływów z odpłatności,

przygotowywanie dokumentacji związanej z kierowaniem do egzekucji administracyjnej,

- realizowanie postanowień Sądu,
- przygotowywanie pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- organizowanie placówek (w tym wsparcia dziennego) dla dzieci i młodzieży,
- bieżąca współpraca z Sądem Rodzinnym oraz innymi instytucjami w zakresie prowadzonych spraw,
- realizacja całości przedsięwzięć mających na celu wsparcie psychologiczno-pedagogiczne rodziców naturalnych i rodzin zastępczych,
- realizacja całości przedsięwzięć w zakresie przyznawania pomocy na zagospodarowanie i pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie,
- realizacja przedsięwzięć związanych z pozyskiwaniem i szkoleniem kandydatów na pełnienie funkcji rodzin zastępczych.

Kontrolujący zauważają, że zakres obowiązków pracowników realizujących w/w zadania jest bardzo obszerny, jak również złożony pod kątem rodzaju realizowanych spraw, co może wpływać na jakość świadczonych usług.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że pracownicy wykonują powierzone na stanowiskach zadania.

Kontrolującym przedłożono dokumentację potwierdzającą uczestnictwo w szkoleniach osoby zatrudnionej na stanowisku pracownika socjalnego w terminie poddanym kontroli (od 1 listopada 2024 r. do 28 listopada 2025 r.). Tematy odbytych szkoleń:

- zadania PCPR w praktyce: nadzór nad działalnością domów pomocy społecznej w zakresie przestrzegania praw mieszkańca,
- zakres stosowania prawa i integracji społecznej.

Kontrolującym przedłożono zaświadczenie ukończenia kursu przez pracownika zatrudnionego na stanowisku aspiranta pracy socjalnej. Data ukończenia kursu (2019 r.) nie obejmuje okresu kontroli i nie został on uwzględniony przez kontrolujących.

Kontrolujący sugerują bieżące szkolenie wszystkich pracowników w zakresie wykonywanych przez nich zadań.

(akta kontroli str.174-265, 489-520)

Przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały uchybień w badanym zakresie. Zespół kontrolny sugeruje dopracowanie Regulaminu Organizacyjnego PCPR oraz bieżące szkolenie pracowników dotyczące wykonywanego zakresu zadań.

Na tym kontrolę zakończono.

WNIOSKI:

1. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. prowadzi się rejestr osób oczekujących na umieszczenie w DPS.
2. Umieszczenie osób w DPS następowało zgodnie z przepisami na podstawie decyzji o skierowaniu i umieszczeniu.

3. Odpłatność ustalana dla mieszkańców przyjętych oraz posiadających skierowania do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r. jest naliczana prawidłowo.
4. Jedno postępowanie prowadzone w związku ze zmianą sytuacji dochodowej mieszkańca DPS przyjętego oraz posiadającego skierowanie do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r. niezgodne z przepisami prawa.
5. Dokumentacja dotycząca dochodu mieszkańców prowadzona jest nierzetelnie.
6. Kontrolujący sugerują dopracowanie decyzji ustalających odpłatność zgodnie z treścią protokołu.
7. W powiecie gorzowskim nie udzielano pomocy w integracji ze środowiskiem osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, ani pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki.
8. Pracownicy realizujący zadania posiadają kwalifikacje wymagane na zajmowanych stanowiskach.
9. Jeden pracownik – w badanym okresie – nie odbył szkoleń dotyczących wykonywanego zakresu zadań. Zespół kontrolny sugeruje bieżące szkolenie wszystkich pracowników.
10. Regulamin Organizacyjny PCPR wymaga doprecyzowania.

Wnioski zawarte w punktach:

- 4, 5 stanowią istotne uchybienia;
- 6, 9, 10 stanowią sugestie zespołu kontrolnego.

Za uchybienie w punkcie 5 odpowiedzialni są Dyrektorzy Domów Pomocy Społecznej w Kamieniu Wielkim i w Kostrzynie nad Odrą.

Za stwierdzone uchybienia w pozostałych punktach odpowiedzialni są Dyrektor i Zastępca Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp.

Zespół kontrolny dokonał wpisu do znajdującej się – w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. – książki kontroli pod pozycją numer 5.

POUCZENIE

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., drugi Staroście Powiatu Gorzowskiego, trzeci pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrolujący:

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marta Mikołajczyk

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Aleksandra Kaczmarek

Dyrektor:

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Adriana Tutak

Gorzów Wielkopolski, dnia 23 stycznia 2026 r.

Gorzów Wielkopolski, dnia 29.01.2026 r.